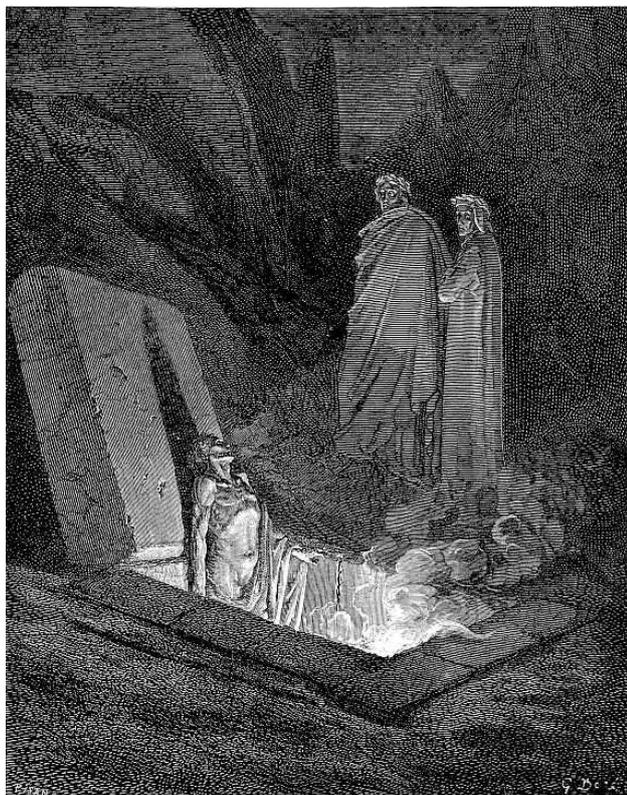

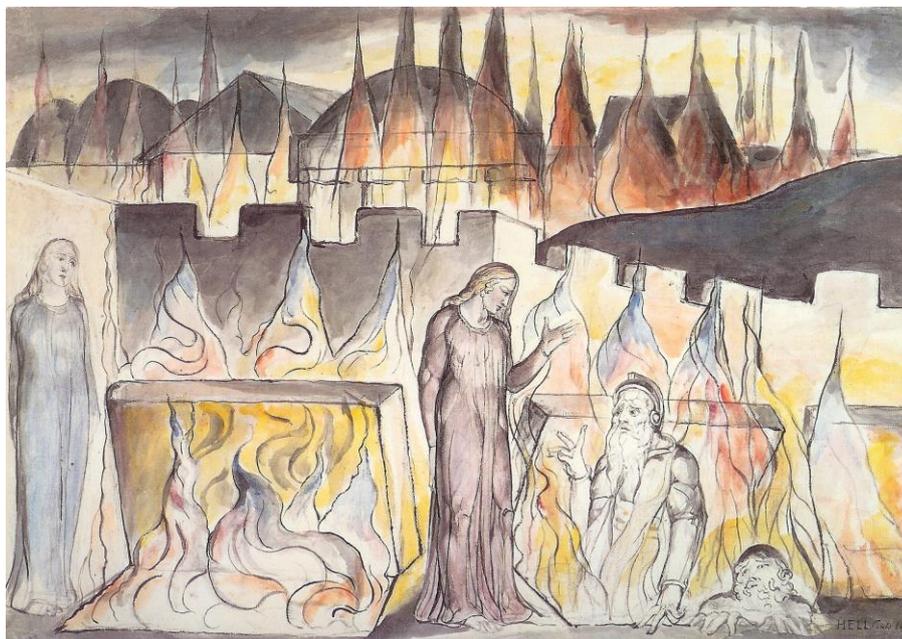
Farina degli Uberti - vlastným menom Manente degli Uberti; taliansky šľachtic, stúpenec *ghibellinov* a *epikurejec*; v kontexte politických bojov medzi *guelfami* a *ghibellinmi* v krutom boji o vládu nad Florenciou sa stal vodcom frakcie ghibellinov a zohral dôležitú úlohu pri vyhnanie guelfov; aj po smrti musel znášať ďalšie pomstu guelfov; jeho telo i telo jeho manželky Florence Adaleta podstúpilo verejný súd pre *kacírstvo*; pozostatky, pochované do tej doby v kostole Santa Reparata vo Florencii boli exhumované a potupené; všetok ich majetok bol dedičom zabavený

A. del Castagno: Farina degli Uberti (freska z Cyklu slávnych mužov a žien, 1448-1451)

G. Doré: Dante a Vergilius vidia Farina degli Uberti vystupovať z hrobu (Božská komédia, 19.st.)

W. Blake: Farina degli Uberti v hrobe (Canto X, Božská komédia, 18.st.)

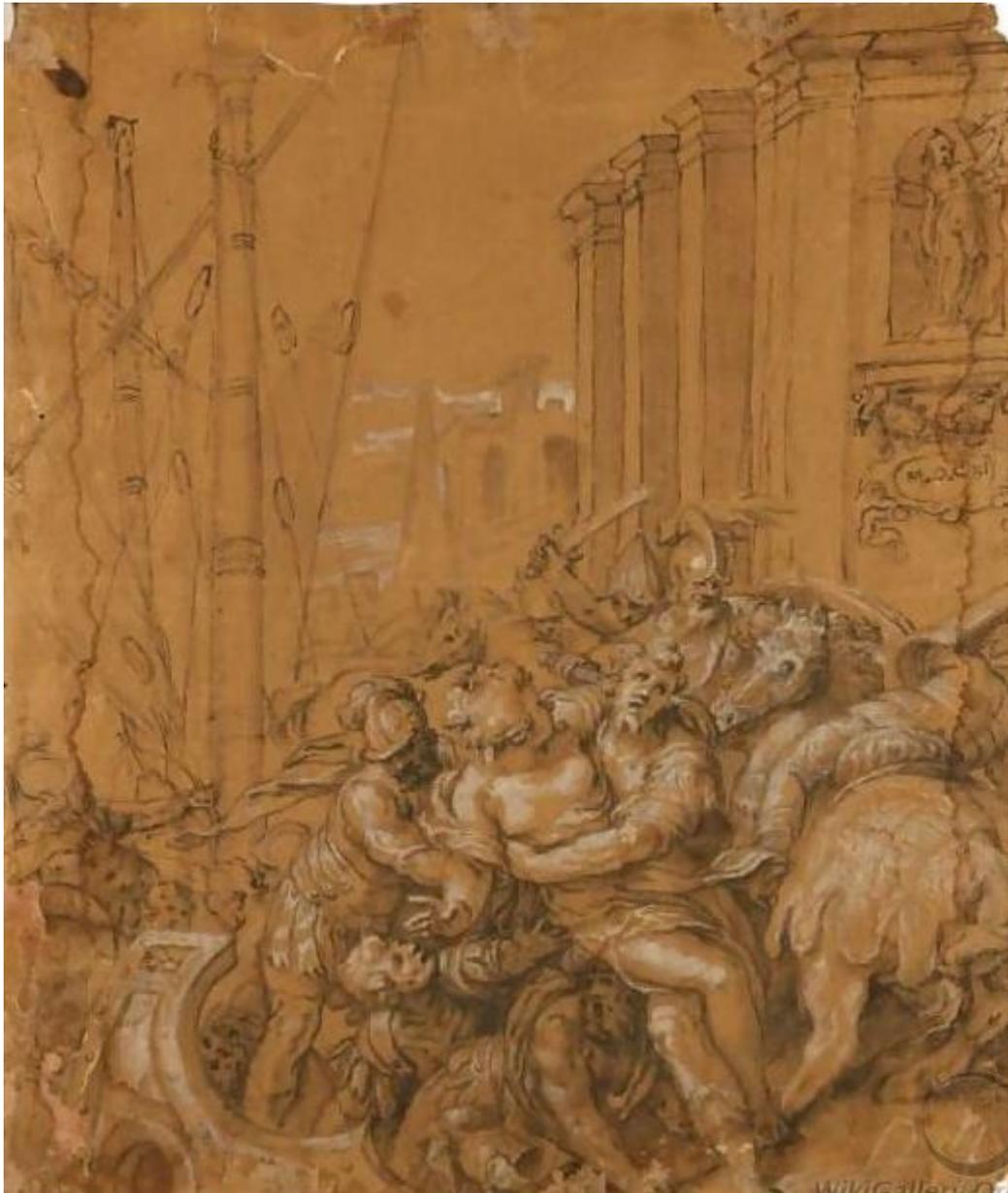
Farinati Orazio - (†1616); taliansky maliar a rytec; bol jedným z piatich detí *Paola Frainati*, jeho hlavným asistentom a pracoval v jeho ateliéri Paolo až 1606, kedy otec zomrel; Orazio štýl napodobňuje diela jeho otca a niekedy aj priamo vytvára ich kópie; Orazio bol tiež aktívny v rytí svojich vlastných prác, aj prác iných umelcov, napr. Veroneseho a benátskych majstrov; pozri veronskí maliari, talianski maliari 16.st., talianski maliari 17.st.,

https://es.wikipedia.org/wiki/Orazio_Farinati

https://www.google.sk/search?q=Orazio+Farinati&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCMik47DS_ccCFOS7FAodJBKIQ

O. Farinati podľa P. Farinati: Zostup z kríža (lept, 1586)

O. Farinati: Únos Heleny (16.st.)

O. Farinati podľa rytiny P. Farinati a návrhu Tiziana: Prechod cez Červené more (lept, 1593)

O. Farinati podľa P. Farinati: Anjeli s pašiovými nástrojmi (lept, 16.-17.st.)

O. Farinati: Kristus kráča po vlnách

Farinati Paolo - (†1606); taliansky manieristický maliar, aktívny v prevažne v rodnej *Verone*, ale tiež v Mantove a Benátkach; pozri *veronskí maliari*, *talianski maliari 16.st.*, *talianski maliari renesanční*

https://en.wikipedia.org/wiki/Paolo_Farinati

https://www.google.sk/search?q=Paolo+Farinati&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCONY6aKz_ccCFUFyFAodlakJ0g

P. Farinati: Klaňanie troch kráľov (1585-1590)

P. Farinati: Charita (16.st.)

P. Farinati: Anjel zvestovateľ (brunaille, 16.-17.st.)

P. Farinati: Svätá rodina so sv. Annou a malým Jánom Krstiteľom (perokresba hnedým atramentom, lavírovanie a zvýraznenie bielobou, 1590)

P. Farinati: Ecce homo (čierna krieda a lavírovanie hnedou farbou a zvýraznenie bielobou, 16.-17.st.)

P. Farinati: Adam a Eva vyhnaní zo záhrady Eden (čierna krieda, lavírovanie sivou farbou a zvýraznenie bielobou, 1557)

P. Farinati: Ježiš Kristus snímaný z križa s Pannou áriou, sv. Jánom Evanjelistom, sv. Máriou Magdalénou, sv. Františkom z Assisi a sv. Antonom Paduánskym (1589)

P. Farinati: Štúdia pre postavy z Klaňania mudrcov (perokresba hnedým atramentom a hnedým lavírovaním, zvýraznenie bielou a čiernou kriedou, 16.st.)

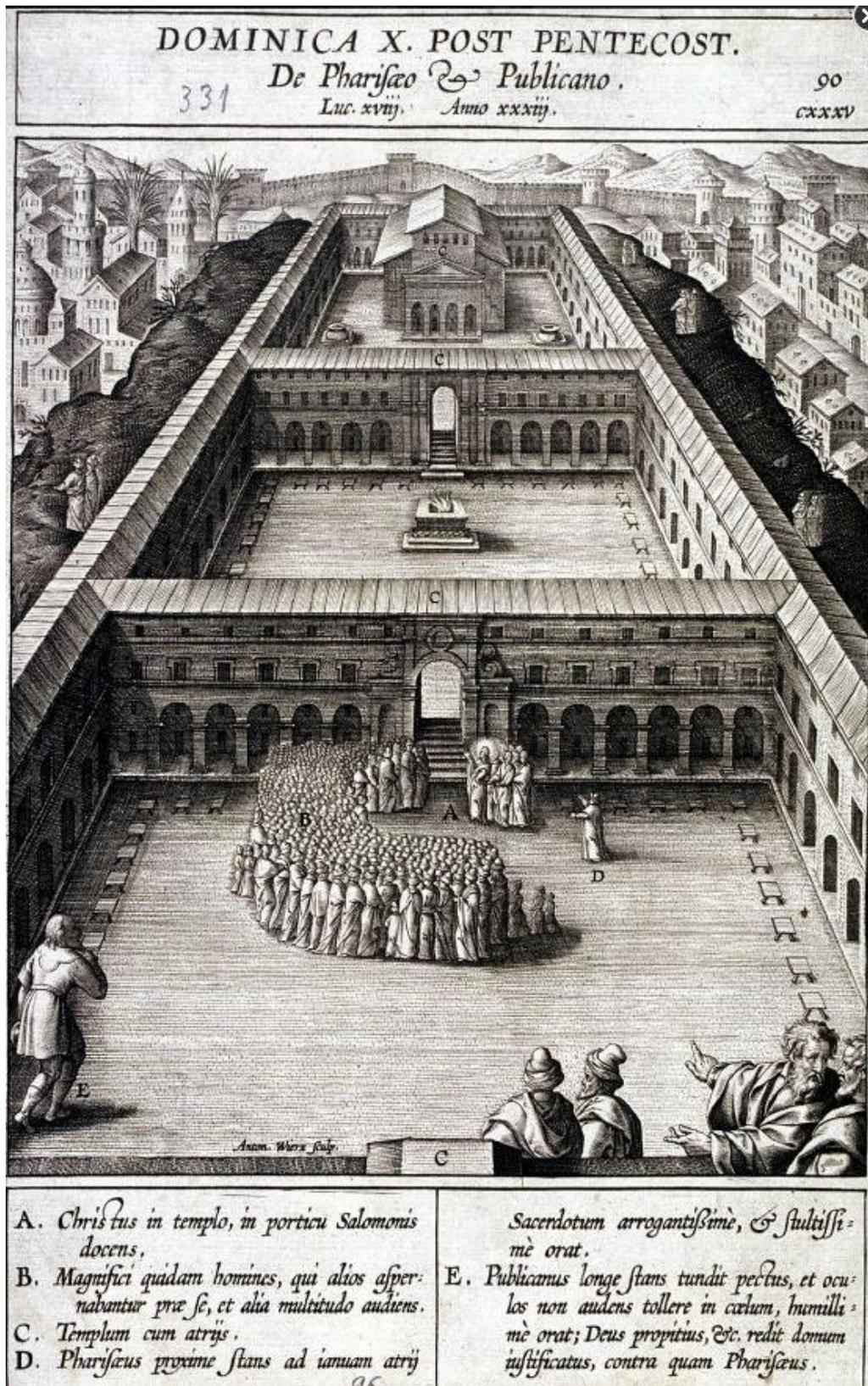

P. Farinati: Vraždenie neviniatok (17.st.)

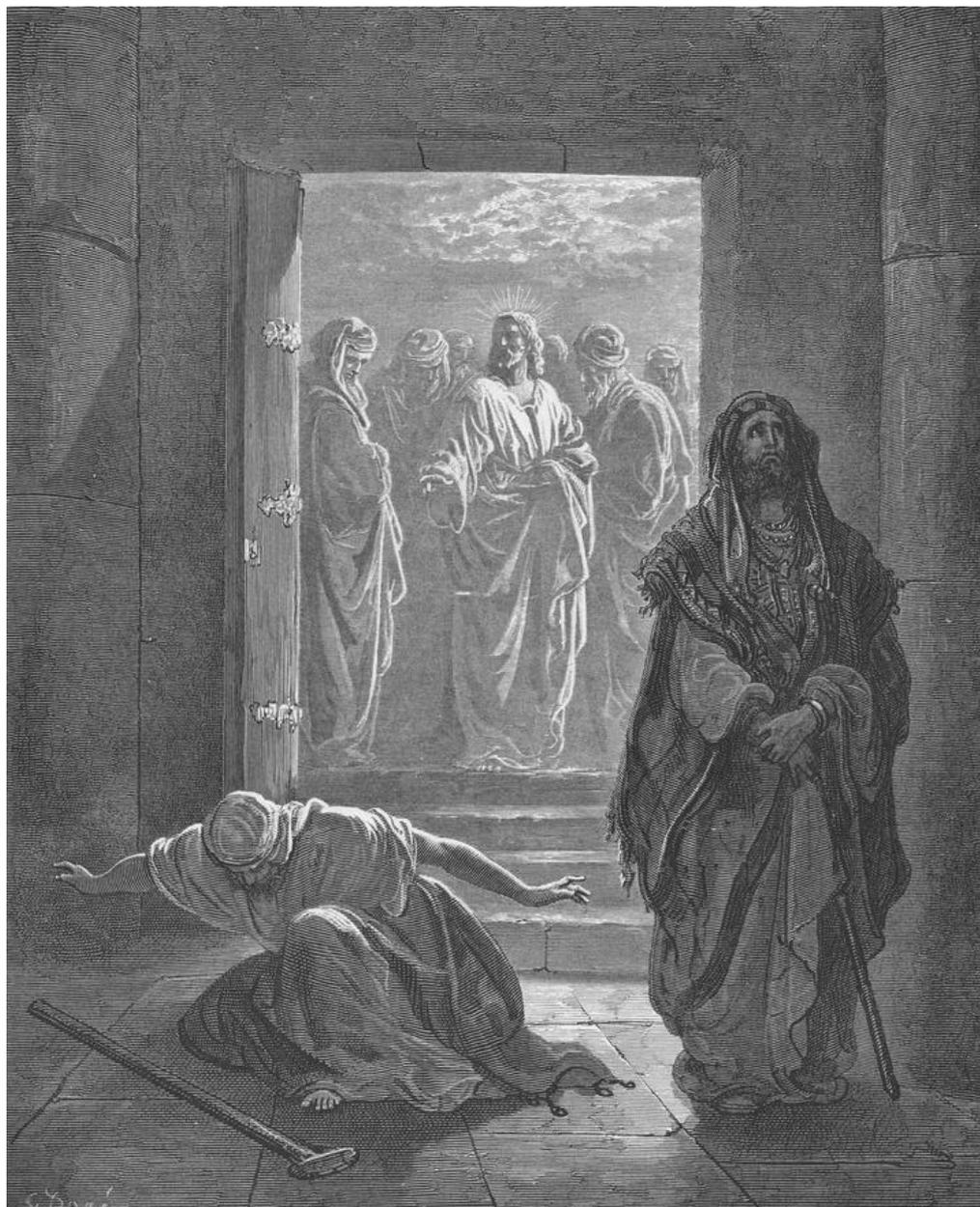
*Farizej a colník/Podobenstvo o farizejovi a colníkovi - (Lukáš 18,9-14); Tým (farizejom a zákonnikom počas svojej cesty do Jeruzalemu cez Samáriu a Galileu), čo si namýšľali, že sú spravodliví (gréč. dikaiós = spravodlivý [s v zmysle dodržiavania príkazov Zákona]), a ostatnými pohrdali, povedal (Ježiš) toto podobenstvo: „Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej a druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví (podvodníci), cudzoložníci (cudzoložstvo ako modloslužba) alebo ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.“ Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu pozdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý (gréč. hilasthetí moi = zľutuj sa nado mnou) ku mne hriešnemu“. Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, nie tamten (farizej). Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený (farizejovej modlitbe chýbala najpotrebnejšia vlastnosť, pokora), a kto sa ponízuje (gréč. tapeinofróné = pokora [mysle]; pokoru mysle pokladali helenistickí moralisti, Epiktétos z Hierapole, ¶135] za necnosť), bude povýšený.“

-v umení nevznikol jednoznačný obrazový typ a identifikácia námetu je často možná iba na základe nápisu; výjav sa odohráva v chráme, či už pri jeho vstupe alebo v interiéri so stojacim farizejom a colníkom; ich postavy sa zvyčajne odlišujú odevom a postojmi; farizej má honosný šat, stojí hrdó a vzpriamene, colník sa naopak skláňa, rukou sa udiera do hrude (udieraním do prs sa kedysi vyjadrovala nielen ľútosť a pokora, ale aj nárek a plač); farizej niekedy pohrdavo ukazuje na colníka stojaceho za ním; výnimočne ako sprievodná postava vznáša sa nad pyšným farizejom diabol a nad pokorným colníkom anjel; francúzsky grafik a ilustrátor *G. Doré* svoj výjav poňal klasicky, ale do priehľadu dverí umiestnil doplnkové postavy - vyučujúceho Krista a učeníkov; zachoval aj tradičné rozmiestnenie postáv, farizeja vpravo z divákovho pohľadu, ale „v skutočnosti“ po Kristovej ľavici, trestajúcej a v stredovekej symbolike určenej pre hriešnikov

<https://www.google.sk/search?q=the+pharisee+and+the+publican&espv=2&biw=1844&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&sqi=2&ved=0CCcQsARqFQoTCLaZpqz8zscCFegp2woDIGQA3g>

A. Wierix: O farizejoch a publikánoch (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

G. Doré: Farizej a publikán (drevoryt, 1866)

*farizej Šimon - Šimon farizej

farizeji - predstavitelia starožidovskej náboženskej hnutia v *Palestíne* (pozri *Judea*), založeného v 2.st.pr.Kr.; puritánsky dodržiavali predpisy *judaizmu* (porovnaj *chasidi*); *Ježiš* kritizoval ich pýchu a pretváрку, a preto sa ho snažili odstrániť; farizeji vystupujú v rade príbehov: *Peniaz dane*; *Slepý vedie slepého*; *Nikodém poučaný Kristom*, *Kristus na večeri v dome farizeja Šimona*, *Uzdravenie muža z vodnatelnosti*, *Hádka so Židmi o Ježišom božstve*, *Kristus a cudzoložnica*, *Kvas farizejov a saducejov*, *Ježiš a farizej/Ježiš a učelec*; pozri *Šimon z Kyrény*, *sanhedrin*, *Pilát Ponský*; *Židia*; *pôst*, *Jozef z Arimatie*, *Nikodém*, *Samária*, *Daňový peniaz*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Farizej (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

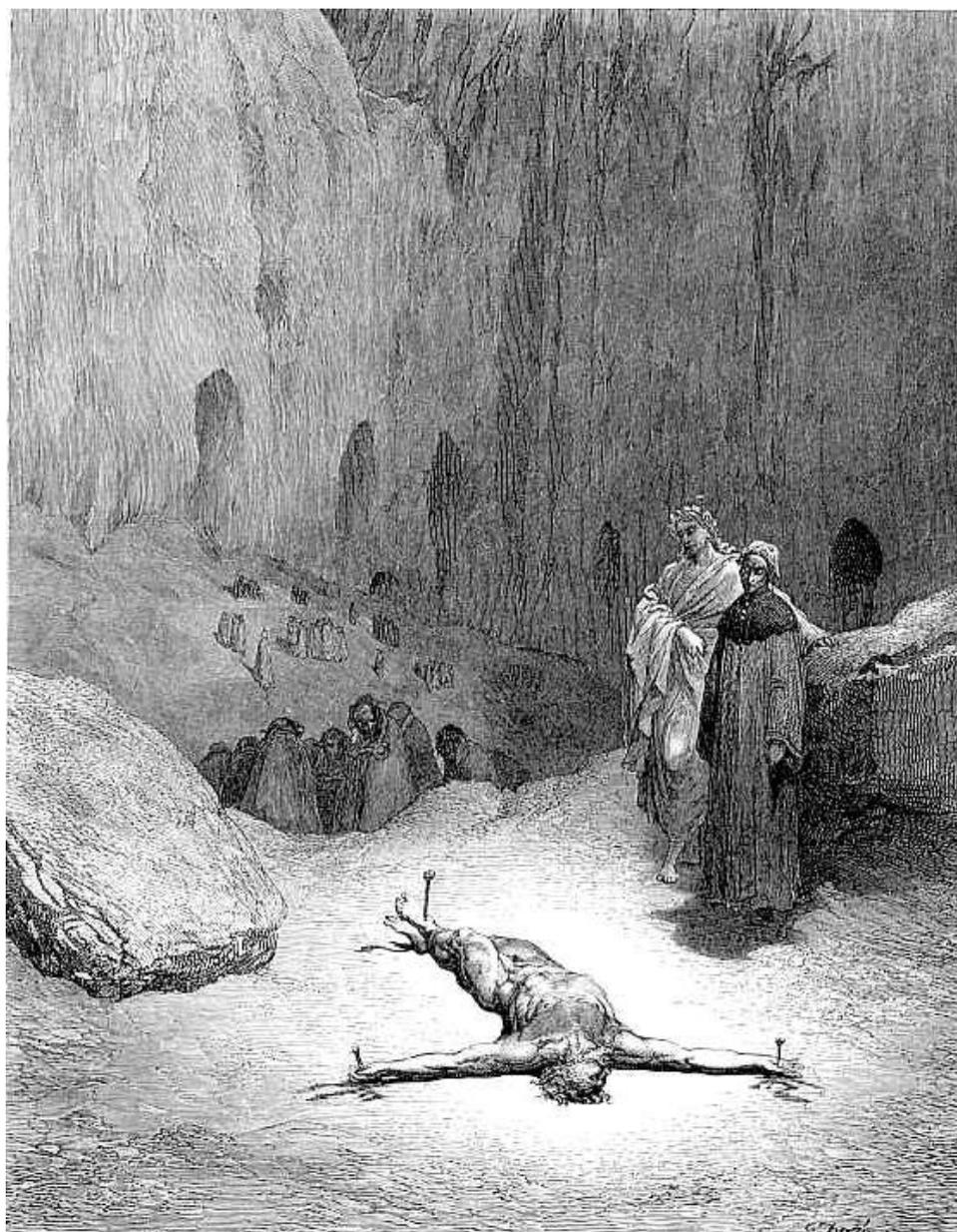
H. Brosamer: Kristus s apoštolmi v rozhovore s farizejmi a smrť sv. Štefana (drevoryt, 1520-1554)

A. Wierix: Úklady farizejov proti Kristovi. Ježiš vyučuje v chráme (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

A. Wierix: Hádka so Židmi o Ježišovom božstve (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

G. Doré: Ukrižovaný farizej (Božská komédia, 19.st.)

farma - statok

Farnese - taliansky šľachtický rod; vzostup moci voľbou Alessandra Farnese za pápeža Pavla II. (1534); rod vymiera v Parme 1731 a jeho dedičov tvoria španielsky rod Bourbonovcov; pozri *Museo nazionale* (v Neapoli); *barok*; *B. Peruzzi*

tzv. **farnésky býk** - sochárske dielo *rhódskej školy*; dnes v *Museo nazionale* (v Neapole); pozri *škola*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Dirk%C3%A9>

Farnésy byk (3.st.pr.Kr.)

farnosť - najmenšia územná správna jednotka vymedzená *biskupom*, s vlastným *kostolom* a správcom; pozri *Ankom, cirkev, fara, farár*

Faros - ostrov pri *Alexandrii*, na ktorom sa nachádzal jeden zo *Siedmich divov sveta*: 140 m vysoký maják so sochou *Poseidóna*; zrúcaný počas zemetrasenia v 14.st.

http://it.wikipedia.org/wiki/Marina_militare_romana

https://www.google.sk/search?q=mauz%C3%B3leum+v+halikarnasse&sa=X&espv=2&biw=1849&bih=995&stick=H4sIAAAAAAAAAAG0ovnz8BQMDgyEHsxCHfq6-QUZBkqkSmJVlUp6hJRmSX1qUWVziWFJSIJhckpmfF5yZklqeWFicGfjZ_YI7u_XE5mlyV_crvSxb-WcFAM1vs2dOAAAA&tbn=isch&imgil=BIZZDdxPWvLaNM%253A%253BY9-lxIcFsvzBM%253Bhttps%2525A%25252F%25252Fsites.google.com%25252Fsite%25252Fnasenajkrajsiedivi%25252Fabout-us&source=iu&pf=m&fir=BIZZDdxPWvLaNM%253A%252CY9-lxIcFsvzBM%252C_&usg=__TkqfO-5mb5JMphl2Q6RU_c0KWiU%3D&ved=0CHIOyjc&ei=sTp-VLe1DI7dauWHgugH#tbn=isch&q=alexandrijsk%C3%BD+maj%C3%A1k&revid=197150816&imgdii=

Model majáku na ostrove Faros

M. van Heemskerck: Maják Faros v Alexandrii (ručne kolorovaná rytina, 1572)

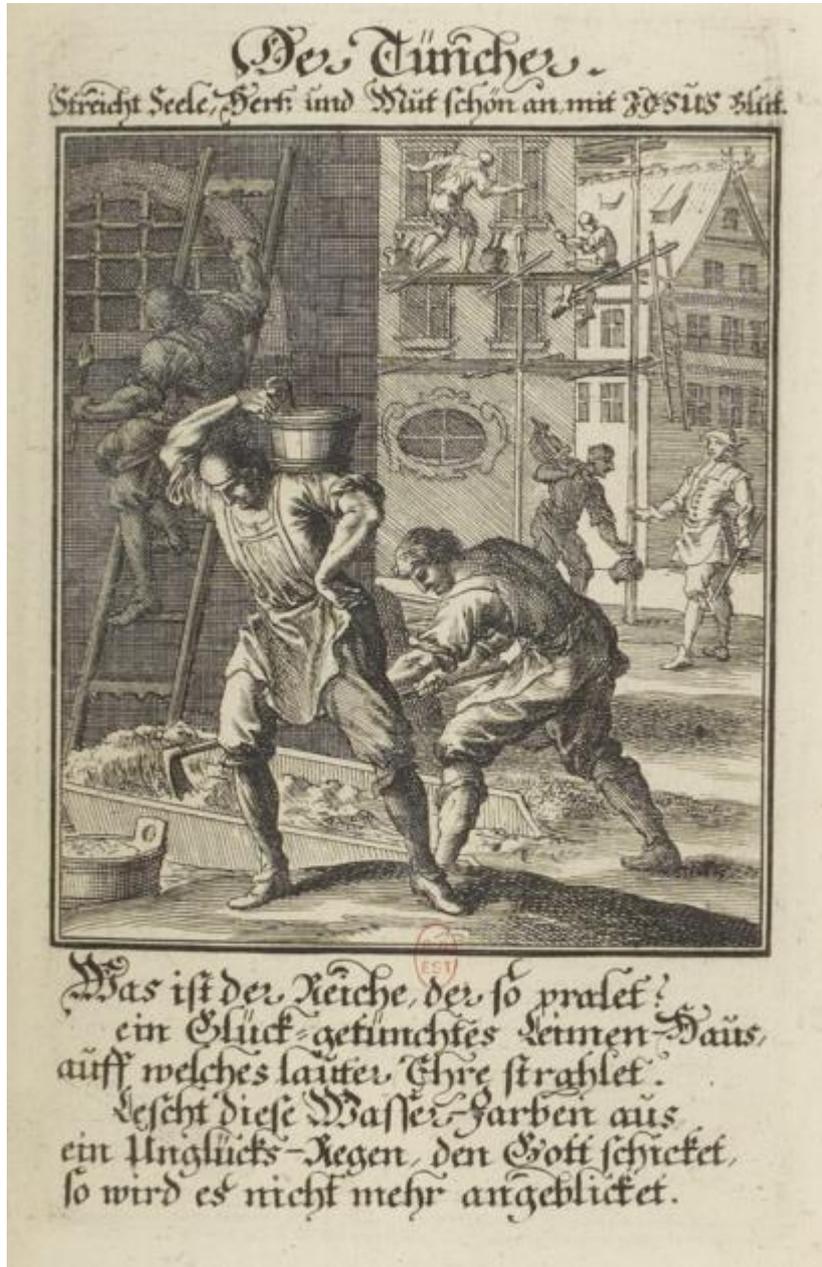

G. B. Probst: Egyptský maják (Faros) - siedmy div sveta (farebná litografia, 1770)

farská škola - jedna zo škôl *perzského miniatúrneho maliarstva* pomenovaná podľa strediska miniatúrneho maliarstva Fars; rovnako ako *širázska škola* mala výtvarný názor založený na kresbe, ktorej bola podriadená farba nanášaná v tenkých vrstvách, so zvýraznenými postavami a tlmeným pozadím

fasáda - z lat. *facies* – „tvár“; tiež *priečelie*; vonkajšia strana budovy; pozri *stucco lustro*, *rizalit*, *almara*, *churriguerimus*, *malba nástenná*, *hight tech architektúra*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fas%C3%A1da>

Ch. Weigel st.: Fasádnik (medirytina, 1698)

J. van der Heyden: Panoráma mesta Amsterdam s domami pozdĺž (kanála) Herengracht a staré Haarlemmersluis (topografická krajina, 1670)

fasáda skrytá - skrytá fasáda

fasáda zavesená - curtain wall

fasces (cum securibus) - symbol rímskej moci (impérium) a práva; je to zväzok dvanástich prútov obopínajúci sekeru, zviazaných červenými remeňmi; nositeľ fasces bol rímsky úradník, ktorý mal právo uložiť telesný trest (symbolizovaný prútni), trest smrti symbolizovaný sekerou; fasces niesli pred úradníkom tzv. liktori; boli to spravidla prepustení otroci, ktorí teraz slúžili rímskej moci; počet liktorov na jedného úradníka bol väčšinou okolo dvanástich, čo práve podľa tradície symbolizuje počet prútov; fasces pochádzajú pravdepodobne už z doby *Etruskov* (zhruba od 8.st.pr.Kr.) ako jeden zo symbolov kráľovskej moci; v 20. rokoch 20.st. začali symbol používať talianski fašisti; v súčasnosti sa fasces obsahujú na štátnych znakoch Ekvádoru, Kamerunu, Kuby a neoficiálne na štátnom znaku Francúzska; zobrazenie fasces sa tiež objavuje na žezle Právnickej fakulty Univerzity Karlovej; pozri *symboly republikánske; directoire*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Fasces>

Pečať senátu USA

fascie/páska - z lat. fascia – „páska, stužka“; mierne vystupujúci, vodorovný *architektonický článok* na iónskom a dórskom *architráve* (pozri *dórsky, iónsky poriadok*); pozri *páska*

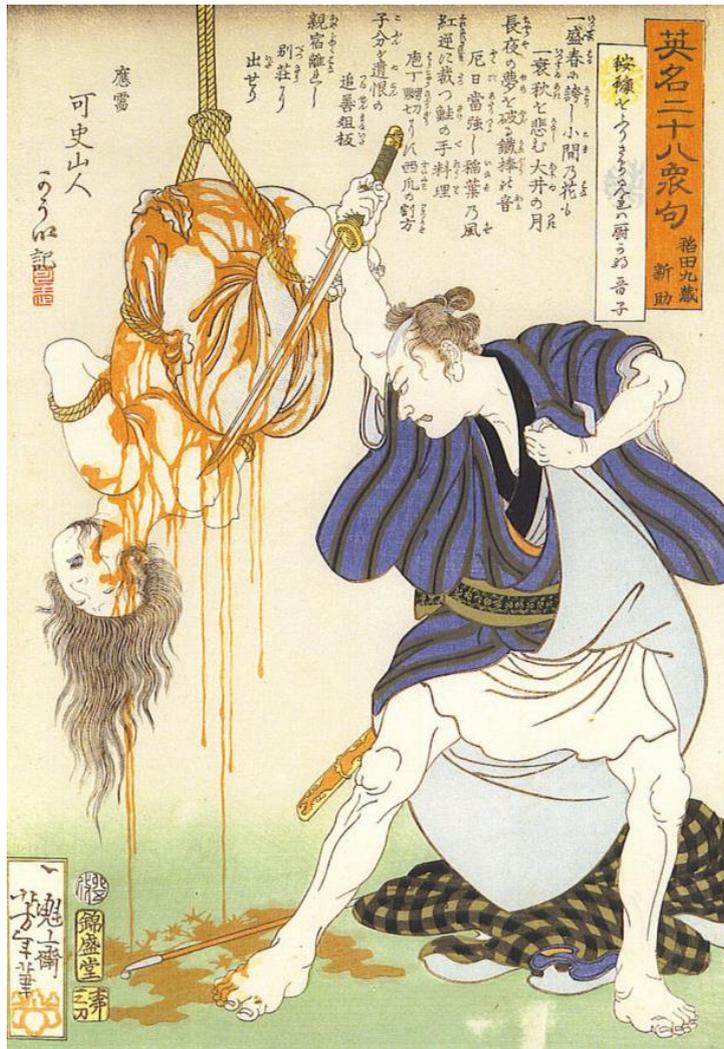
fascinácia smrťou - pozri *podsvetie, peklo, bohovia podsvetia; smrť, skull art, Santa Muerte, La Calavera Catrina; vanitas, triumf smrti, nekrofilia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Fascination_with_death

[https://ro.wikipedia.org/wiki/Moarte_\(mitologie\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Moarte_(mitologie))

T. Yoshitoshi: Duch chyžnej Okiku pri fontáne, kde bola zabitá svojim pánom (1890)

T. Yoshitoshi: Dvadsať osem známych vrážd s veršami (1867)

Fasolt - vo Wagnerovej opere *Prsteň Niebelungov* je Fasolt obor a brat obra *Fafnera*; dvaja obri stavali *Valhalu* pre boha *Wotana*; Wotan, vládca bohov, spí na vrchole hory s *Frickou*, svojou ženou; Fricka sa prebúda a vidí nádherný hrad za nimi; prebúda Wotana a poukazuje na to, že ich nový domov bol dokončený; obri Fasolt a Fafner postavili hrad; výmenou za to Wotan prisľúbil dať im *Freiu* (*Freyu*), sestru *Fricky*, bohyňu mladosti a krásy a ženskej lásky; Fricka sa obáva o svoju sestru, ale Wotan je presvedčený, že sa jej nebudú musieť vzdať; preto posielala na svet svojho šikovného sluhu, poloboha *Loge*, poloboha ohňa, aby našiel niečo iné, čo by obrov uspokojilo; Fasolt žiada ako mzdu bohyňu *Freiu*; keď Wotan odmietne, Fasolt hrozí, že tak bude zničená Wotanova moc, ktorá je odvodená z plnenia zmlúv (plnenie zmluvy a prísahy bolo pre starých Severanov najvyšším príkazom a porušenie najvyšším zločinom); *Donner* (boh hromu) a *Froh* (boh jari) prídu brániť svoju sestru *Freiu* (*Freyu*), ale Wotan ich zastaví; ako vládca bohov nemôže povoliť silou porušiť dohodu; v nádeji čaká, že *Loge* dorazí s alternatívnou platbou; *Loge* sa konečne vracia, ale so zlou správou; ľudia nič neprijmú výmenou za lásku, tobôž obri výmenou za bohyňu *Freiu*; *Loge* našiel iba jeden prípad, kedy sa niekto dobrovoľne vzdal lásky pre niečo iné; bol to škriatok *Abelrich*, ktorý sa vzdal lásky, aby získal niečo zlato *Rýna* (*Rheingold*) a urobil z neho magický prsteň; napokon obri súhlasia so zlatým pokladom škriatkov *Niebelungov* namiesto bohyne *Frei*; kým však poklad dostanú, berú si ju ako rukojemníčku; ak do večera nedostanú odmenu (poklad *Niebelungov*, *Rheingold*), berú si bohyňu navždy; *Freia* vlastní zlaté jablká, ktoré zabezpečujú bohom večnú mladosť; v jej neprítomnosti začnú bohovia starnúť a strácať svoju moc; s cieľom získať *Freiu* späť, Wotan sa rozhodne cestovať do *Alberichovho* podzemného kráľovstva v snahe o zlato; *Loge*, ktorý pozná podzemné kráľovstvo, bude pôsobiť ako Wotanov sprievodca

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/Fasolt>

https://en.wikipedia.org/wiki/Das_Rheingold

fašiangy - česky *masopust*; ľudové obrady v čase *Troch kráľov* (6.január) do počiatku *veľkonočného* pôstu; typické sprievodom fašiangových *masiek*; variantom fašiangových osláv sú aj *karnevaly*; pozri *popolcová streda, maškara, maškaráda, šibřinky; blázon* (Baleka); *folklór*

<https://www.google.sk/search?q=fa%C5%A1iangy&espv=2&biw=1854&bih=995&tbm=isch&tbo=&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiUw7PI8bXJAhUMEywKHbZzDwEQsAQIHw&dpr=1>

P. Brueghel I : Bitka fašiangov s pôstom (1559)

F. Hals: Kúzelníci na fašiangoch (1616-1617)

B. Kustodiev: Maslenica (1903)

B. Kustodiev: Palacinkový utorok (1919)

J. Lada

Š. Prohászka-Tallós: Fašiangy v Šamoríne (1935)

M. Škrovina: Fašiangy (nedatované)

M. Škrovina: Fašiangy (nedatované)

V. Kompánek: Turoň (1999)

fašistické symboly - pozri *svastika/križ hákový, liktorský zväzok*

fašizmus - pozri *Hitler, fašistické symboly*

O. Kokoschka: Červené vajcia (1940-1941)

O. Kokoschka: Anschluß - Alice v ríši divov (1942)

M. Mravec: Fašizmus (1972)